

Huvudman

Södertörns friskola ekonomisk förening (org.nr. 769600-4238)

gun.lindqvist@frisko.la

Ärendet

Etableringskontroll i samband med utökning av verksamheten vid Södertörns friskola i Huddinge kommun. Etableringskontrollen har omfattat utbildningen grundskola årskurserna 4–5.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Södertörns friskola ekonomisk förening att senast den 22 juni 2026 ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande anställning av lärare och tillgång till elevhälsa. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Södertörns friskola ekonomisk förening inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Södertörns friskola ekonomisk förening ska vidta följande åtgärder

Förutsättningar att starta utbildningen

Anställning av lärare

1. Se till att anställa lärare som har legitimation och är behöriga för den undervisning de ska bedriva i ämnena biologi, engelska, fysik, geografi, historia, kemi, matematik, religion, samhällskunskap, svenska och teknik i årskurs 4–5. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med uppgifter om vilka lärare som har anställts för undervisning inom respektive ämne och årskurs och underlag som styrker deras lärarlegitimation och behörighet.

Huvudmannen ska även inkomma med anställningsavtal för samtliga lärare som ska undervisa i ovan angivna ämnen och årskurser. För det fall huvudmannen redan inkommit med anställningsavtal eller lärarlegitimation behöver detta inte inges igen. (2 kap. 13 § skollagen)

2. För det fall huvudmannen för undervisningen i ovanstående ämnen och årskurser efter annonsering anställer lärare som saknar legitimation eller behörighet för de ämnen eller årskurser denne ska undervisa i, inkom med underlag från rekryteringen som visar vilka lärare som har anställts (anställningsavtal). Huvudmannen ska även inkomma med underlag som styrker deras erfarenhet och utbildning samt redogöra för vilka sökanden som inte har fått tjänsterna och deras erfarenhet och utbildning. Inkom vidare med en motivering till varför aktuella lärare är lämpliga att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § skollagen)

Tillgång till elevhälsa

3. Se till att inkomma med kopia på yrkeslegitimation för samtliga psykologer och skolläkare som huvudmannen avser anlita för psykologiska och medicinska insatser inom elevhälsan. För det fall huvudmannen redan inkommit med yrkeslegitimation behöver detta inte inges igen. (2 kap. 25 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärenden i övriga delar avseende förutsättningar att starta utbildningen.

Redovisning av åtgärder

Redovisning av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till **skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se**, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2026:351) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Södertörns friskola ekonomisk förening med organisationsnummer 769600-4238 har enligt beslut i ärende dnr SI 2024:10354 erhållit

godkännande att som huvudman för Södertörns friskola i Huddinge kommun starta utbildning för grundskola årskurserna 4–5 samt fritidshem.

Skolinspektionen har, med anledning av utökningen, inlett en etableringskontroll. Etableringskontrollen har omfattat utbildning i grundskolan, årskurs 4–5. Då huvudmannen uppgett att de enbart har för avsikt att bedriva öppen fritidsverksamhet, och därmed inte starta verksamheten fritidshem, har någon etableringskontroll av fritidshemmet inte har gjorts.

För det fall huvudmannen avser starta verksamheten fritidshem måste en ytterligare etableringskontroll genomföras för den specifika verksamheten. Enligt Skolinspektionens beslut om godkännande (dnr SI 2024:10354) får huvudmannen starta en sådan verksamhet senast vid början av läsåret 2027/28.

Etableringskontrollen har genomförts genom intervju med en representant för huvudmannen och skolans rektor. Som en del av kontrollen har även dokumentation inhämtad från huvudmannen granskats.

Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Ägar- och ledningsprövning har gjorts i ett annat ärende, se beslut i SI 2024:10354 daterat den 22 augusti 2025.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i utredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Förutsättningar att starta utbildningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anställning av lärare

Av inkommen dokumentation samt intervju med huvudmannen och skolans rektor framgår att huvudmannen med anledning av utökningen behöver rekrytera två nya lärare för undervisning i biologi, engelska, fysik, geografi, historia, kemi, matematik, religion, samhällskunskap, svenska och teknik i årskurs 4 och 5. Huvudmannen har inkommit med en annons som publicerats på en rekryteringshemsida vecka 14, 2026. Av annonsen framgår att huvudmannen sökt två legitimerade lärare med behörighet inom matematik, svenska, engelska, naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen. Huvudmannen har vid intervjun förklarat att de även söker en behörig lärare i teknik.

Huvudmannen har inkommit med anställningsavtal samt lärarlegitimation för en lärare. Denna lärare innehar lärarlegitimation och är behörig att undervisa i årskurserna 3–6 i ämnena matematik, kemi, engelska, biologi, fysik, svenska och teknik. Skolinspektionen har tagit del av kopia av lärarens legitimation. Skolinspektionen har begärt att få uppgift om i vilka ämnen läraren kommer att undervisa i. Huvudmannen har inte inkommit med information om detta.

Huvudmannen har vidare anfört att ännu en lärare tackat ja till en tjänst för undervisning i de klasser som utökningen avser. Huvudmannen har uppgett att tjänsten innefattar undervisning i svenska och i de samhällsorienterande ämnena, men att något anställningsavtal ännu inte skrivits. Skolinspektionen har begärt att ta del av denne lärares lärarlegitimation. Huvudmannen har inte inkommit med någon lärarlegitimation avseende den aktuella läraren.

Tillgång till elevhälsa

Huvudmannen har inkommit med anställningsavtal eller uppdragsavtal som visar att skolenheten har tillgång till skolsköterska, kurator samt specialpedagog och speciallärare. Huvudmannen har vidare inkommit med legitimation eller utbildningsbevis som visar att dessa kompetenser har relevant utbildning och i förekommande fall yrkeslegitimation.

Beträffande tillgången till skolläkare och skolpsykolog har huvudmannen inkommit med ett uppdragsavtal som anger att huvudmannen anlitat en extern vårdgivare för att tillhandahålla insatser av skolläkare och skolpsykolog vid behov.

Huvudmannen har inkommit med ett intyg från vårdgivaren som anger vilka skolläkare och vilka psykologer som kan komma att utföra uppdrag vid skolan. Av intyget framgår att två personer kan komma att anlitas som skolläkare på skolan, samt att två personer kan komma att anlitas som psykolog på skolan. Huvudmannen har anfört att det i huvudsak är en av personerna inom respektive kompetens som i första hand lokaliseras till skolan, men att även den andra personen kan komma att utföra arbete vid

skolan om den första är otillgänglig. Skolinspektionen har begärt att ta del av legitimationen för båda skolläkarna och båda psykologerna. Huvudmannen har inkommit med legitimation för en av skolläkarna och en av psykologerna. Huvudmannen har vidare anfört att de därigenom påvisat att skolan har tillgång till skolläkare och psykolog, och att de därav anser det som obehövt att inkomma med legitimationerna för den andra skolläkaren och psykologen.

Rättslig reglering

Anställning av lärare

Enligt 2 kap. 13 § skollagen får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen.

Av 2 kap. 17–18 §§ skollagen framgår undantag från bestämmelsen i 2 kap. 13 §. Enligt 2 kap. 18 § skollagen får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen. En sådan lärare eller förskollärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder.

Tillgång till elevhälsa

Enligt 2 kap. 25 § skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen och grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare.

Av förarbetena framgår att de mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning med mera. Elevhälsan har vidare ett särskilt

ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor (prop. 2009/10:165 s 276).

Skolinspektionens bedömning

Anställning av lärare

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav avseende att anställa lärare som är legitimerade och behöriga i de ämnen och årskurser som de ska bedriva undervisning i.

Av utredningen framgår att huvudmannen bedömt det som nödvändigt att anställa två nya lärare för undervisning i årskurs 4–5 i ämnena biologi, engelska, fysik, geografi, historia, kemi, matematik, religion, samhällskunskap, svenska och teknik.

Huvudmannen har inkommit med anställningsavtal och legitimation för en lärare. Huvudmannen har dock, trots begäran, inte angett vilka ämnen läraren kommer att undervisa i. Skolinspektionen kan därigenom inte bedöma huruvida läraren är behörig att undervisa i de ämnen som denne kommer bedriva undervisning i.

Huvudmannen har vidare anført att en annan lärare har tackat ja till en tjänst för undervisning i svenska och de samhällsorienterande ämnena. Huvudmannen har dock, trots begäran, inte inkommit med anställningsavtal eller annat intyg som visar att läraren är tillgänglig för undervisning. Huvudmannen har heller inte inkommit med lärarlegitimation för denna lärare.

Skolinspektionen finner härav att det inte är visat att huvudmannen har anställt lärare som har legitimation och är behöriga för den undervisning de ska bedriva.

Tillgång till elevhälsa

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att huvudmannen har visat att skolan har tillgång till skolsköterska, kurator och specialpedagogisk kompetens i form av speciallärare och specialpedagog, samt att dessa kompetenser har rätt behörighet och för sin yrkesutövning. Vidare har huvudmannen visat att skolan har ett uppdragsavtal avseende skolläkare och skolpsykolog via en extern aktör.

Skolinspektionen konstaterar dock vidare att huvudmannen inte kunnat visa att en av de skolläkare och en av de psykologer som enligt uppdragsavtalet kan komma att anlitas, innehar yrkeslegitimationer. Detta då huvudmannen, trots Skolinspektionens begäran, inte inkommit med

underlag som styrker att en av skolläkarna, och en av psykologerna som ingår i elevhälsan på skolan innehar legitimation.

Vad huvudmannen anfört beträffande att huvudmannen visat att i vart fall en person inom respektive kompetens innehar legitimation förändrar inte Skolinspektionens bedömning i denna del.

Skolinspektionen vill i sammanhanget erinra om bestämmelsen i 26 kap. 22 § skollagen, där det framgår att huvudmannen har skyldighet att på Skolinspektionens begäran tillhandahålla de handlingar som behövs för tillsynen.

Skolinspektionen vill avslutningsvis särskilt påtala att elevhälsans främsta uppdrag är att agera förebyggande och hälsofrämjande. Detta innebär att kompetenserna inom elevhälsan inte enbart kopplas in för att hantera enskilda elevärenden i åtgärdande syfte.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Södertörns friskola ekonomisk förenings verksamhet vid Södertörns friskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anställning av lärare och tillgång till elevhälsa. Det finns därför skäl att förelägga Södertörns friskola ekonomisk förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Förutsättningar att starta utbildningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Godkännande för utbildningen

Av inkommen dokumentation samt intervju med representant för huvudmannen och skolans rektor framgår följande. Den planerade utbildningen avser grundskola årskurs 4–5. Utbildningen kommer bedrivas på Björnkullaringen 42 i Huddinge kommun, i enlighet med godkännandet. Utbildningen får enligt godkännandet starta tidigast under kalenderåret 2026 och ska enligt godkännandet starta senast vid början av läsåret 2027/28. Huvudmannen har uppgett att de ska starta utbildning för de

delar av godkännandet som avser undervisning i grundskolan, årskurs 4–5, under läsåret 2026, vilket är i enlighet med godkännandet.

Mottagande och urval av elever

Av inkommen dokumentation samt intervju med representant för huvudmannen och skolas rektor framgår följande. Huvudmannen tillämpar kötid vid mottagande och urval av elever. Huvudmannen har inkommit med underlag som utvisar hur denna information presenterats till elever och vårdnadshavare.

Lokaler, utrustning och lärverktyg

Huvudmannen uppger att utbildningen kommer ges i befintliga lokaler på Björnkullaringen 42 i Huddinge kommun. Huvudmannen har inkommit med ett gällande hyresavtal mellan huvudmannen och fastighetsägaren avseende lokalerna.

Huvudmannen har anfört att eleverna kommer rymmas i befintliga lokaler, och att inga ny- eller ombyggnationer kommer krävas med anledning av utökningen. Huvudmannen har vidare redogjort för tillgången till specialsalar så som i bildsal, slöjdsalar, laborationssalar och idrottshall.

Huvudmannen har redogjort för hur många läroböcker, samt inom vilka ämnen, denne planerar att köpa in. Inköpet kommer ske i samråd med undervisande lärare under sommaren 2026.

Avgiftsfria måltider

Huvudmannen uppger att skolan har ett eget skolkök samt att skolan vid terminsstart 2026/27 kommer ha kapacitet att förse samtliga elever med skolmåltider. Måltiderna är kostnadsfria.

Samråd med lägeskommunen

Av utredningen framgår huvudmannen genomfört ett samråd med representanter för lägeskommunen efter beslutet om godkännande. Vid samrådet har den verksamhet som huvudmannen avser öppna avhandlats.

Beredskapsplan

Huvudmannen har genom skriftlig dokumentation visat att en beredskapsplan för skolenheten finns.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 5 § skollagen får enskilda, efter ansökan, godkännas som huvudmän för bland annat grundskola och fritidshem. Ett godkännande ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet.

Av 10 kap. 35 § skollagen framgår att en fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får begränsas till att avse vissa årskurser, elever som är i behov av särskilt stöd eller vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Av 10 kap. 36 § skollagen framgår att om det saknas plats för alla sökande, ska urval göras på grunder som ska vara förenliga med lydelsen i 10 kap. 35 § första stycket skollagen och som Statens skolinspektion godkänner.

Enligt 2 kap. 35 § skollagen ska det för utbildningen finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Enligt 10 kap. 10 § skollagen ska utbildningen i grundskola vara kostnadsfri. Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till böcker och andra lärmaterial som behövs för en tidsenlig utbildning samt erbjudas näringsriktiga skolmåltider.

Av 2 kap. 6 a § skollagen följer att huvudmannen ska ha genomfört samråd med den kommun där utbildningen ska bedrivas.

Av 6 a kap. 3 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det på varje skolenhet finns en beredskapsplan som anger de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation.

Av förarbetena framgår att med allvarliga våldssituationer avses riktade våldsdåd av den typ som kan betecknas som skolattacker och andra fall av våldsdåd, som till exempel väpnade uppgörelser på eller i anslutning till verksamhetens område (prop. 2024/25:160 s 157). Av förarbetena framgår vidare framgår att beredskapsplanen ska innehålla en rollfördelning som tydliggör vem som ansvarar för en specifik uppgift när en allvarlig våldssituation uppstår (prop. 2024/25:160 s 44).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisad utredning framkommer inte annat än att verksamheten vid Södertörns friskola i de delar som avser godkännande för utbildningen, mottagande och urval av elever, lokaler, utrustning och lärmaterial, avgiftsfria måltider, samråd med lägeskommunen samt beredskapsplan, har förutsättningar att starta utbildning i enlighet med författningarnas krav. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Beslutet har fattats av juristen Stina Johansson.

Juristen Maja Flood har varit föredragande i ärendet.

2026-06-05

X Stina Johansson

Beslutsfattare
Signerat av: Stina Johansson

2026-06-05

X Maja Flood

Föredragande
Signerat av: Maja Flood